

Uddannelsesprogram

for

Specialpsykologuddannelsen i

børne- og ungdomspsykiatri

Region Midtjylland

2018

Uddannelsesforløb 1,2 og 3
Introduktions- og hoveduddannelse

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC)

Indholdsfortegnelse

1. Præsentation af uddannelsesstedet

1.1. Uddannelsen i Region Midtjylland

1.2. Præsentation af uddannelsesstedet: Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Region Midtjylland

2. Ansvarsfordeling

2.1 Den uddannelsesansvarlige psykolog

2.2 Hovedvejleder

2.3 Kollegiale vejledere og supervisorer

3. Den uddannelsessøgende psykologs rolle og arbejdsfunktioner

3.1. Psykologen på introuddannelsen

3.2. Psykologen på hoveduddannelsens 1. og 2. år

3.3. Psykologen på hoveduddannelsens 3. år

4. Beskrivelse af uddannelsesforløb

4.1. Overordnet introduktion til målbeskrivelserne

4.2. Forløbsplan og individuel uddannelsesplan

4.3. Bemærkninger til opnåelse af specifikke kompetencer på hoveduddannelsen i de 3 uddannelsesforløb

4.4. Teoretiske kurser

4.5. Logbog og attester

5. Læringsstrategier herunder supervision/ vejledning

6. Vurderingsmetoder /Evalueringstrategier

Bilag 1: Kliniske afsnits funktion og fordeling på matrikler samt forskningsafsnittet

Bilag 2: Forløbsplan for de 3 uddannelsesforløb som starter i 2018

1 Præsentation af uddannelsesstedet

1.1. Uddannelsen i Region Midtjylland

Uddannelsesstedet er Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC). BUC er en selvstændig afdeling under Psykiatrien i Region Midtjylland.

I 2018 opslås 3 uddannelsesstillinger af hver 4 års varighed. Stillingerne omfatter 1 års introduktionsuddannelse og 3 års hoveduddannelse.

BUC løser sine opgaver fra 3 geografiske enheder – Risskov, Herning og Viborg. Hvert uddannelsesforløb vil have ansættelse på minimum 2 matrikler, og mindst i 2 år vil være tilknyttet BUCs matrikel i Risskov.

Den uddannelsessøgende psykolog vil i løbet af det samlede 4-årige uddannelsesforløb opnå kompetenceudvikling indenfor henholdsvis børne- og ungeområdet, og være tilknyttet forskellige afsnit, herunder som minimum et halvt år på et afsnit med stationær funktion. På de respektive afsnit vil psykologen indgå i et tværfagligt team, og hermed deltage i møder og varetage opgaver på lige fod med sine kolleger, dog under hensyn til kompetenceniveau og uddannelsesbehov.

Under såvel introduktionsuddannelsen som hoveduddannelsen vil den uddannelsessøgende psykolog være en del af den samlede psykologgruppe i BUC, og vil som sådan deltage i enkelte af denne gruppes tværgående supervisions- og kompetenceudviklingsfora

De psykologer, der optages på de 3 uddannelsesforløb vil hver få udleveret en uddannelsesmappe, som indeholder BUC uddannelsesprogram og en oversigt over vigtige dokumenter med angivelse af, hvor dokumenterne kan findes på hhv. specialpsykologuddannelsens hjemmeside og mappen om specialpsykologuddannelsen på BUC intranet.

På de respektive afsnit vil psykologen indgå i et tværfagligt team, og hermed deltage i møder og varetage opgaver på lige fod med sine kolleger, dog under hensyn til kompetenceniveau og uddannelsesbehov.

Under såvel introduktionsuddannelsen som hoveduddannelsen vil den uddannelsessøgende psykolog være en del af den samlede psykologgruppe i BUC, og vil som sådan deltage i enkelte af denne gruppes tværgående supervisions- og kompetenceudviklingsfora.

Forløbsplaner for de 3 stillinger der opslås i 2018 fremgår af bilag 2

Uddannelsesansvarlig specialpsykolog for Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center i Region Midtjylland:

<p>Ledende psykolog Gunvor Brandt, cand.psych., aut. Specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri. Specialist i klinisk børnepsykologi og psykoterapi Supervisor i klinisk børnepsykologi og psykoterapi gunvor.brandt@ps.rm.dk Tlf: 7789 4321</p>
--

1.2. Præsentation af uddannelsesstedet: Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Region Midtjylland

Region Midtjylland dækker et areal på 13.142 km³ og består af 19 kommuner. Indbyggertallet er på 1.3 mio, hvoraf godt 250.000 er børn i aldersgruppen 0-18 år.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC) er en afdeling under Psykiatri & Social i Region Midtjylland. Centeret har det overordnede ansvar for den sygehusbaserede indsats overfor børn og unge med psykiatrisk problemstillinger i regionen.

Der er tale om et samlet center, som løser sine opgaver fra 3 geografiske enheder - Risskov,

Herning og Viborg – benævnt henholdsvis

- Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Herning
- Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Viborg
- Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Århus Universitetshospital Risskov.*

* alle afdelinger i Århus Universitetshospital Risskov flytter i november 2018 til Det Nye Universitetshospital i Skejby.

Der foregår såvel ambulans som stationær udredning og behandling i alle BUCs 3 lokale enheder. Aldersgruppen er 0-17/20 år med undtagelse af Center for Spiseforstyrrelser. Dvs. alle nyhenvisninger på patienter < 18 år sendes til BUC, og BUC kan fortsætte undersøgelse og/eller behandling af patienter, som er startet i BUC inden det fyldte 18. år.

Center for Spiseforstyrrelser har regionsdækkende funktion for alle patienter med en spiseforstyrrelse som hoveddiagnose - uanset alder.

Centret er organiseret i 8 kliniske afsnit, hvoraf flere løser deres opgaver fra 2 geografiske enheder.

- 2 småbørnsafsnit (0-6 år)
- 3 skolebørnsafsnit (7-13 år)
- 2 ungeafsnit (14-17/20 år)
- 2 afsnit i Center for Spiseforstyrrelser

Derudover er der i BUC

- 1 forskningsafsnit
- 1 lægesekretærgruppe
- - og BUC betjenes af et sekretariat

I 2017 modtog BUC ca. 5000 henvisninger. Alle henvisninger modtages via psykiatriens centrale visitation (PCV).

BUC-RM har omkring 550 ansatte, og der er aktuelt ca. 110 psykologer ansat, fordelt på alle afsnittene, heraf flere former for specialister og 9 specialpsykologer. 12 psykologer er ansat i uddannelsesstillinger til specialpsykolog. Psykologerne ledes af de respektive afsnitsledelser. På hvert afsnit er én af psykologerne udpeget til psykologfaglig koordinator.

Bilag 1 beskriver de enkelte kliniske afsnits funktion og deres fordeling på de tre matrikler og forskningsafsnittet beskrives.

2. Ansvarsfordeling

Aktuelle afsnit omhandler ansvarsfordelingen mellem uddannelsesansvarlig, hovedvejleder, øvrige vejledere og supervisorer samt den uddannelsessøgende selv, når det gælder gennemførelsen af uddannelsen til specialpsykolog.

2.1 Den uddannelsesansvarlige psykolog

Den uddannelsesansvarlige psykolog er specialpsykolog i børne- og ungdomspsykiatri.

Den uddannelsesansvarlige psykolog har ansvaret for den overordnede koordinering af de enkelte uddannelsesforløb. Endvidere følger den uddannelsesansvarlige psykolog de enkelte uddannelsessøgende psykologer, og bistår afsnitsledelser, hovedvejledere og de uddannelsessøgende selv med tilrettelæggelsen af de konkrete uddannelsesforløb under bedst

muligt hensyntagen til både målbeskrivelser og afsnittets opgaver. Den uddannelsesansvarlige psykolog indgår aftaler om konkrete fokuserede ophold ifølge uddannelsesprogrammet og indgåede samarbejdsaftaler.

Den uddannelsesansvarlige psykolog deltager i **overleveringsmøder** ved skift fra intro- til hoveduddannelse og skift mellem funktionsområder på hoveduddannelsen. Her deltager den uddannelsesansvarlige, den uddannelsessøgende og hovedvejleder fra den funktion, som uddannelsessøgende forlader og den funktion som uddannelsessøgende tiltræder. Porteføljen gennemgås og den videre plan for uddannelsesforløbet fastlægges. Den uddannelsesansvarlige psykolog sikrer at et kort referat af overleveringsmødet gemmes indtil det enkelte uddannelsesforløb er afsluttet.

Den uddannelsesansvarlige psykolog bistår hovedvejleder med evaluering af kompetencer ved behov herfor.

Ved uhensigtsmæssige uddannelsesforløb indgår den uddannelsesansvarlige psykolog i forsøget på at finde en løsning og rådgiver det afsnit, hvor uddannelsen foregår, samt den uddannelsessøgende psykolog. Rådgivningen vil omhandle videreførelse, ændring i eller eventuel afslutning af uddannelsesforløbet. I disse tilfælde udarbejdes der altid skriftlige og bindende handleplaner i samarbejde mellem uddannelsesansvarlig psykolog, hovedvejleder, den uddannelsessøgende psykolog og dennes personaleleder. Handleplanerne vil blive opbevaret i den uddannelsessøgende psykologs personalemappe.

2.2 Hovedvejleder

Hovedvejleder er som udgangspunkt uddannet specialpsykolog, men i implementeringsfasen af specialpsykologuddannelsen kan opgaven blive varetaget af en psykolog med en anden specialistuddannelse. Hovedvejlederen har ansvaret for at sikre gennemførelse af det individuelle uddannelsesforløb og den planlagte kompetenceudvikling i den del af uddannelsen som vedkommende varetager vejledningen af. Dette indebærer vejledning, evaluering, og attestering af kompetenceopnåelsen svarende til målbeskrivelserne. I løbet af det enkelte uddannelsesforløb vil den uddannelsessøgende psykolog skifte hovedvejleder, når der skiftes afsnitstilknytning.

2.3 Kollegiale vejledere og supervisorer

Kollegiale vejledere har ansvar for at videregive viden om konkrete arbejdsopgaver til den uddannelsessøgende og give kollegial feedback i en samarbejdssituation. De kan i afgrænset omfang vejlede i forhold til specifikke kompetencer. Supervisorer for grupper eller individuelle forløb, som den uddannelsessøgende indgår i, har ansvar for at gennemføre supervisionen i forhold til de konkrete funktioner og kompetencer, som det på forhånd er aftalt.

Kollegiale vejledere og supervisorer kan attestere opnåelsen af konkrete kompetencer, som de har vejledt og/eller superviseret i forhold til. De er desuden forpligtede til at melde tilbage til den uddannelsessøgende og hovedvejleder, hvis der er tale om utilfredsstillende forløb.

2.4 Den uddannelsessøgende psykolog

Den uddannelsessøgende psykolog forholder sig aktivt til egen læring, medvirker til udarbejdelse af den individuelle uddannelsesplan, er opmærksom på om planen følges, giver feedback til hovedvejleder og gør opmærksom på problemer, hvis sådanne opstår. Den uddannelsessøgende holder sin uddannelsesmappe ajour, opdaterer løbende portefølje og sikrer attestation af opnåede kompetencer.

Tabel 2: Ansvars- og rolle fordeling mellem uddannelsesansvarlig, hovedvejleder, kollegiale vejledere og den uddannelsessøgende.

Funktionsområder	Den Uddannelsesansvarlige psykolog (Ledende psykolog)	Hovedvejleder (Specialpsykolog udpeget af den uddannelsesansvarlige psykolog)	Supervisorer og kollegiale vejledere (flere personer)	Den uddannelsessøgende
Uddannelsesprogram	Udarbejder	Er fortrolig med	Kender	Er fortrolig med
Uddannelsesplan	<ul style="list-style-type: none"> - Planlægger og sikrer gennemførelsen af fokuserede ophold - Udarbejder individuel uddannelsesplan i samarbejde med den uddannelsessøgende psykolog og hovedvejledere. Dette i forbindelse med introduktionssamtale og fulgt op på overleveringsmøder - Sikrer uddannelsesmæssig status ved skift af hovedvejleder - Evt. justerer uddannelsesplan i samarbejde med den uddannelsessøgende psykolog og hovedvejlederen - Ansvarlig for udpegning af vejleder til forskningsopgaven, jf. 2.6.4 (evt. i samarbejde med forskningskompetent psykolog i Forskningsafsnittet) 	<ul style="list-style-type: none"> - Udarbejder individuel uddannelsesplan i samarbejde med den uddannelsessøgende psykolog og den uddannelsesansvarlige psykolog - Informerer om uddannelsesplan - Sikrer gennemførelse af den individuelle uddannelsesplan - Inddrager den uddannelsesansvarlige psykolog i uhensigtsmæssige uddannelsesforløb - Evt. justerer uddannelsesplan i samarbejde med den uddannelsessøgende psykolog og den uddannelsesansvarlige psykolog 	<ul style="list-style-type: none"> - Holder sig orienteret 	<ul style="list-style-type: none"> - Medvirker selv aktivt til udarbejdelsen af en individuel uddannelsesplan - Holder uddannelses-mappen ajour og medbringer den til relevante møder - Er opmærksom på om planen følges og gør hovedvejleder opmærksom på problemer, hvis sådanne opstår - Medvirker til gennemførelse af den individuelle uddannelsesplan - Evt. justerer uddannelsesplan i samarbejde med hovedvejleder og den uddannelsesansvarlige psykolog
Klinisk vejledning	<ul style="list-style-type: none"> - Udpeger hovedvejleder(e) til den uddannelsessøgende psykolog - Engagerer og instruerer - Medvirker ved status af kompetence udvikling (min. 2 x årligt i introforløb og 1 x årligt på hoveduddannelsen) 	<ul style="list-style-type: none"> - Sikrer introduktion til afsnittets opgaver - Udvalger og anvender pædagogiske redskaber - Yder klinisk vejledning min. 2 x månedligt - Yder supervision i forhold til specifikke kompetencer - Giver feedback på kompetenceudvikling (min. 3 x årligt). Herunder justeringssamtale 	<ul style="list-style-type: none"> - Giver kollegial vejledning og feedback i samarbejds-situationer - Yder i afgrænset omfang klinisk vejledning i forhold til specifikke kompetencer og/eller kliniske forløb - Yder supervision i afgrænset omfang i forhold til specifikke kompetencer 	<ul style="list-style-type: none"> - Deltager og forbereder sig - Giver feedback til vejleder med henblik på at sikre et optimalt samarbejde. - Giver feedback til hovedvejleder, hvis der er problemer med at opnå en given kompetence.

<p>Evaluering af den uddannelsessøgende psykolog</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bidrager til evaluering af kompetencer i samarbejde med vejleder - Sikrer attestations af opnåede kompetencer i samarbejde med uddannelsessøgende psykolog. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluerer den uddannelsessøgende psykologs kompetencer og inddrager ved behov herfor den uddannelsesansvarlige psykolog i et samarbejde herom. - Attesterer opnåede kompetencer 	<ul style="list-style-type: none"> - Giver kollegial feedback til den uddannelsessøgende psykolog. - Attesterer opnåelsen af konkrete og specifikke kompetencer - Rapporter til hovedvejleder, hvis vejledningsforløb/supervisionsforløb ikke forløber tilfredsstillende 	<ul style="list-style-type: none"> - Opdaterer løbende porteføljen/logbogen - Sikrer attestations af opnåede kompetencer.
<p>Evaluering af uddannelsen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sikrer evaluering af uddannelsen - Giver afsnitsledelser og hovedvejledere feedback 			<ul style="list-style-type: none"> - Giver feedback om uddannelsesforløbet til uddannelsesansvarlig psykolog

3. Den uddannelsessøgende psykologs rolle og arbejdsfunktioner

Den uddannelsessøgende psykolog indgår i det tværfaglige team på et afsnit, og deltager i møder og varetager opgaver på lige fod med sine kolleger, dog under hensyn til kompetenceniveau og uddannelsesbehov.

3.1. Psykologen på introduddannelsen:

Klinisk arbejde sker under vejledning og supervision. Arbejdet skal bestå af: Anamneseoptagelse, psykopatologisk observation og beskrivelse under anvendelse af psykopatologiske grundbegreber, strukturerede diagnostiske interviews og anvendelse af diagnostiske ratingscales samt udførelse af basal psykologisk undersøgelse. Desuden sammenfatninger af undersøgelser samt mundtlig og skriftlig formidling til kolleger, patienter, pårørende og eksterne samarbejdspartner. Hertil caseformulering og forslag til behandlingsplan i samarbejde med team, psykoedukation, individuel terapi samt familierapi i mindre komplicerede sager eller i samarbejde med erfarne kollega og ledelse af mindre komplicerede netværksmøder.

3.2. Psykologen på hoveduddannelsens 1. og 2. år

Arbejdsomt fokus for psykologen på dette uddannelsesniveau er fortsat det direkte kliniske arbejde med børn/unge, deres familier og netværk.

Psykologen kan arbejde selvstændigt som klinisk psykolog og selvstændigt varetage sagsansvar, men fortsat under vejledning og supervision. Psykologen kan i en vis udstrækning selv analysere, planlægge og udføre sine funktioner og bidrage i relevante samarbejdsrelationer, men har brug for fortsat træning i alle funktioner. Psykologens kompetence mht. psykologiske undersøgelser vil være tiltaget og opgaverne skal indeholde tilstrækkelige udfordringer til at disse kompetencer udvikles yderligere.

Psykologen kan varetage afgrænsede supervisionsopgaver i forhold til miljøpersonale og på 2. hoveduddannelsesår også vejledning af kolleger på introduktionsniveau.

Psykologen kan iagttage og formidle observation af effekt og bivirkninger af psykofarmakologisk behandling.

Psykologen kan udarbejde caseformulering, tilrettelægge og gennemføre psykologisk behandling, og skal i løbet af det 2. år i hoveduddannelsen have fået erfaring med de fleste relevante diagnoser i børne- og ungdomspsykiatri.

Psykologen kan også varetage nærmere afgrænsede supervisionsopgaver i forhold til distrikts-

og miljøpersonale. Psykologen kan ligeledes varetage afgrænsede undervisningsopgaver i forhold til team og afdeling.

I løbet af hoveduddannelsens 2 år kan psykologen deltage i lokale udvalgs- og arbejdsgrupper.

Senest inden afslutningen af hoveduddannelsens 2. år skal psykologen påbegynde og under relevant vejledning færdiggøre et metodeudviklingsprojekt eller kliniske forskningsprojekt.

3.3. Psykologen på hoveduddannelsens 3.år

Psykologen har kompetence til at arbejde selvstændigt med psykologisk undersøgelse og behandling i forhold til en bred vifte af børne- og ungdomspsykiatriske problemstillinger. Psykologen er i stand til at analysere henvisninger/problemstillinger og planlægge undersøgelses- og behandlingsforløb samt at summere resultaterne i en sammenfatning. Psykologen kan selvstændigt udfærdige psykologiske undersøgelsesrapporter, caseformuleringer, epikriser og andre erklæringer, og bruger i større og større omfang vejledningen i forhold til at sikre at alle kompetencerne gennemføres.

Psykologen kan på delegation påtage sig ledelses- og administrative opgaver.

Psykologen kan indgå i forebyggelsesarbejde og regionale udvalgs- og arbejdsgrupper.

Psykologen har senest på dette år opnået erfaring med alle relevante diagnoser i børne- og ungdomspsykiatri.

Psykologen kan fortsat vejlede yngre psykologer og læger på introduktionsniveau, samt miljø- og distriktspersonale.

Det forventes at psykologen selvstændigt tager initiativ til at ajourføre sig fagligt. Psykologen kan undervise i klinisk psykologi vedr. børn, unge og familier for medicinstuderende og psykologistuderende samt på introduktionskurser internt.

4. Beskrivelse af uddannelsesforløb:

4.1. Overordnet introduktion til uddannelsesforløb og målbeskrivelser

Uddannelsesprogrammerne er udarbejdet i henhold til [Bekendtgørelse om specialuddannelsen af psykologer i børne- og ungdomspsykiatri og psykiatri](#)

Målbeskrivelserne for specialpsykologuddannelsen i børne- og ungdomspsykiatri danner grundlag for udarbejdelsen af de enkelte uddannelsesprogrammer.

Af målbeskrivelserne fremgår overordnet, at den uddannelsessøgende psykolog under det samlede forløb skal opnå erfaring med undersøgelse, diagnostik, klinisk case-formulering og psykologisk behandling af patienter inden for de vigtigste hovedafsnit af ICD-10's psykiatriske diagnoser med relevans for børn og unge.

Desuden fremgår at kompetencerne bør opnås indenfor såvel den akutte som planlagte behandling, herunder både stationær og ambulante behandling.

Målbeskrivelserne kan i deres fulde ordlyd findes på hjemmesiden www.specialpsykologuddannelsen.dk

4.2. Forløbsplan og individuel uddannelsesplan

Den individuelle uddannelsesplan udarbejdes på baggrund af en forløbsplan, som viser på hvilke afsnit den uddannelsessøgende psykolog har funktion i det 4-årige uddannelsesforløb. Forløbsplanen er udarbejdet så det sikres at den uddannelsessøgende psykolog har mulighed for at opnå de minimumskompetencer, der ifølge målbeskrivelserne skal opnås i hhv. introduktions- og hoveduddannelsesforløbet inden for de syv

kompetenceområder/psykologroller:

1. Psykologisk ekspert
2. Kommunikator
3. Samarbejder
4. Leder/administrator
5. Sundhedsfremmer
6. Akademiker
7. Professionel

Den uddannelsessøgende psykolog vil få udleveret skriftlige redskaber som kan tjene til overblik og sikring af at alle kompetencerne på henholdsvis introduktions- og hoveduddannelsesforløbet opnås. Ved hjælp af disse og målbeskrivelserne, som er et yderst vigtigt arbejdsredskab vil den uddannelsessøgende psykolog løbende kunne adressere delmål i samarbejde med hovedvejleder, supervisor eller kollegial vejleder i forhold til en given kompetence.

Ved konkretiseringen af den individuelle uddannelsesplan, som sker ved start af introduktions- og ved hvert funktionsskift på hoveduddannelsen, vil der blive udarbejdet en plan for hvor og hvordan en given kompetence bedst opnås på henholdsvis introduktions- og hoveduddannelsen.

Konkretisering af anvendte termer i målbeskrivelserne:

Kunne: Når denne term anvendes forventes det, at psykologen på specialpsykologniveau selv kan lægge en plan for og gennemføre denne opgave, men naturligvis også indhenter vejledning på de områder, der ikke er almene.

Kunne beskrive: Betyder at psykologen på specialpsykologniveau har opnået indsigt i den teoretiske baggrund for emne, ved indføring i dagligdagskonferencer, teoretiske kurser eller teoretisk selvstudium.

Kunne redegøre for: Betyder at psykologen kan opridse de relevante væsentlige fakta om dette emne.

Under supervision kunne: Betyder at psykologen skal sikres supervision, før det kan forventes at vedkommende kan udføre en given opgave.

Med overblik og faglig ekspertise kunne: Betyder at psykologen med den sikkerhed som grundlæggende viden og erfaring i et emne har tilført på specialpsykologniveau kan have overblik, prioritere og udvise empati i håndteringen af den beskrevne kompetence.

Kunne varetage undersøgelse: Betyder at psykologen på specialpsykologniveau med overblik og faglig ekspertise kan udføre en given funktion.

4.3. Bemærkninger til opnåelse af specifikke kompetencer på hoveduddannelsen i de 3 uddannelsesforløb

2.1.10: Kunne supervisere og yde konsulentbistand til interne og eksterne samarbejdspartnere
For at kompetencen "yde konsulentbistand" sikres skal uddannelsespsykologen på H2 eller H3 året deltaget i mindst 3 videomøder i BUCs rådgivningsenhed.

2.1.11: Kunne foretage vurdering af akutte børne- og ungdomspsykiatriske lidelser:
Kompetencen opnås ved, at psykologen følger en læge i vagt og deltager i mindst 3 akutvurderinger samt deltager i mindst 2 og gennemfører mindst 1 gennemgang i afsnit U-seng Den uddannelsesansvarlige psykolog er ansvarlig for at der træffes aftaler herom, og kompetencen vil skulle opnås i forbindelse med tilknytning til et ungdomsafsnit.

2.1.12: Kunne identificere afvigende mor/barn relationer hos 0-3 årige:

I tilfælde af, at den uddannelsessøgende psykolog ikke i løbet af hoveduddannelse er ansat på småbørnsafsnittet i Risskov, som varetager spædbarnspsykiatrien, vil der blive arrangeret studiebesøg i dette afsnit. Studiebesøget er af 4 dages varighed.

2.1.16: Kunne afgrænse psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri mht. målgrupper og overordnede problemstillinger og befordre sammenhæng i patientforløbene:

Med henblik på opnåelse af denne kompetence gennemføres i starten af 3. år på hoveduddannelse et fokuseret ophold af en måneds varighed i voksenpsykiatrien ved Aarhus Universitetshospital Risskov eller i Regionspsykiatrien Vest. Der er etableret samarbejdsaftaler herfor.

Den uddannelsessøgende vil under opholdet skulle stifte bekendtskab med forundersøgelse og behandling patienter med affektiv lidelse, patienter med akut psykotisk tilstand og patienter med en forstyrrelse inden for skizofrenispektret.

Gennemførelse af opholdet med erhvervelse af ovenstående kompetencer attesteres af hovedvejlederen i specialpsykologuddannelse ved psykiatrien, mens evalueringen af kompetencen varetages af hovedvejlederen i BUC.

2.6.4. Skabe ny viden: Kunne gennemføre afgrænset forskningsprojekt og/eller kvalitetssikringsprojekt og/eller klinisk casestudie:

Med henblik på at der sikres tid til konkretisering og evaluering af denne kompetence, skal projektet gennemføres inden udgangen af 2. år på hoveduddannelsen.

Der skal ved påbegyndelsen sikres vejledning ved Ph.d uddannet vejleder, eller anden vejleder med forskningskompetence.

4.4. Teoretiske kurser

Specialespecifikke kurser på Introduktionsuddannelsen

- Psykopatologi I med fokus på diagnostik og komorbiditet (15 timer)
- Psykopatologi II med fokus på udviklingsprocesser – om normal og afvigende udvikling, herunder indre og ydre risikofaktorer, der har indflydelse på individers patologiske psykosociale udvikling (15 timer)
- Psykologisk testmetode I (7,5 timer)
- Neuropsykologisk testmetoder I (7,5 timer)
- Ratingscales, observation og strukturerede interviews I (7,5 timer)
- Biologiske behandlingsprincipper (15 timer)
- Psykologisk behandling (7,5 timer)
- Psykiatrilov (7,5 timer)
- Forvaltningslov og klagesager (7,5 timer)

I alt 90 timer, hvoraf enkelte kurser afholdes fælles med specialpsykologuddannelsen i Psykiatri (voksenpsykiatri).

Generelle kurser på Introduktionsuddannelsen

- Vejledning og supervision af andre (15 timer)

I alt 15 timer, som tages fælles med specialpsykologuddannelsen i Psykiatri (voksenpsykiatri)

Specialespecifikke kurser på Hoveduddannelsen

- Psykopatologi III, inkl. neuropædiatri/neurologi (60 timer)
- Biologiske behandlingsmetoder II (22,5 timer)
- Psykologisk undersøgelsesmetode II (22,5 timer)
- Neuropsykologisk undersøgelsesmetode II (15 timer)
- Ratingscales, observation og strukturerede interviews II (15 timer)
- Psykologisk behandling (75 timer)
- Voksenpsykiatri/børne- og ungdomspsykiatri (7,5 timer)
- Etik for psykologer (7,5 timer)

I alt 225 timer, hvoraf enkelte kurser afholdes fælles med specialpsykologuddannelsen i

Psykiatri (voksen psykiatri)

Generelle kurser på Hoveduddannelsen

- Konsulentfunktion (15 timer)
- Sundhedsvæsenets struktur og funktion (7,5 timer)
- Ledelse, administration og samarbejde (3 moduler; 2 decentrale og 1 centralt) (67,5 timer)

I alt 90 timer, som forventes afholdt fælles med specialpsykolog uddannelsen i Psykiatri (voksen psykiatri)

Forskningskurser og -træning på Hoveduddannelsen

- Teori om forskningsmetode, statistisk, søgning i databaser m.v. og projektvejledning (75 timer)

I alt 75 timer.

4.5 Logbog og attester

I porteføljen forefindes en logbog til registrering af opnåede kompetencer. Logbogen indeholder samtlige mål fra målbeskrivelsen vedrørende intro- og hoveduddannelsen. Opnåelse af et mål skal attesteres ved dato og signatur af hovedvejleder eller uddannelsesansvarlig psykolog. Logbogen er et juridisk dokument og en forudsætning for godkendelse af specialpsykologuddannelsen.

Deltagelse i kurser skal dokumenteres med skriftligt kursusbevis. Beviser for godkendte kurser er juridiske dokumenter og en forudsætning for godkendelse af specialpsykologuddannelsen.

Den uddannelsesansvarlige psykolog skal i sidste del af hoveduddannelsesforløbet samlet attestere, at kurserne i kursusrækken i forbindelse med uddannelsen er godkendte.

5. Læringsstrategier

Begrebet læringsstrategi omhandler den pædagogiske metode til læring.

I kompetenceskemaet angives de anvendte læringsstrategier med kortfattet beskrivelse.

Læringsstrategierne vejledning og supervision:

Den uddannelsessøgende skal sikres i gennemsnit en ugentlig vejledning eller supervision under hele uddannelsesforløbet.

Vejledning er en konkret, praktisk og opgaveorienteret læringsstrategi i forhold til håndtering af en arbejdsopgave, hvor vejleder har større ekspertise end den der modtager vejledning. Vejledningen er aftalt og foregår indenfor en fastsat tidsramme.

Supervision er en læringsstrategi rettet mod overblik og refleksion over flere enkeltfaktorer i forhold til løsning af en arbejdsopgave/ forståelse af et problem. Der er tale om en fælles refleksionsproces, styret af supervisor, hvor supervisandens evne til refleksion over opgaven, styrkes. Supervisionen er aftalt og foregår indenfor en fastsat tidsramme.

I klinisk kompetenceudvikling er der tale om en proces, hvor vejleders/supervisors rolle udvikler sig fra at være styrende, instruktiv, rådgivende og vejledende (vejleder) til at være mere dialogisk, konsultativ og reflekterende (supervisor). Dette afhængigt af den uddannelsessøgendes niveau i forhold til den konkrete kompetence og af uddannelsesniveau på specialpsykologuddannelsen.

I forhold til de enkelte kompetencer er der ofte behov for både vejledning og supervision, og det er ikke hensigtsmæssigt at adskille de to læringsstrategier helt. Begge strategier kan f.eks. indgå i en læringssituation vedrørende psykologisk undersøgelse, selv om denne er defineret som vejledning/hhv. supervision.

Den løbende konkrete vejledning og læring, som den uddannelsessøgende opnår via de nærmeste kolleger og samarbejdsparter, er i denne sammenhæng hverken at forstå som vejledning eller supervision.

Begge læringsstrategier kan foregå i gruppe, hvis det sikres, at der er klarhed over og fokus på de kompetencer, den enkelte uddannelsessøgende skal opnå.

Tabel 5 beskrivelse af læringsstrategier:

Læringsstrategi	Beskrivelse
Casebaseret undervisning	Undervisning ud fra patientdata, skriftligt, video eller patientdeltagelse
Supervision ved vejleder	Supervision af dagligt arbejde ved udpeget vejleder med prioritering af udviklingsområder til senere efterfølgelse
Feedback fra tværfagligt team	Feedback fra nærmeste samarbejdspartnere i team. Dette med henblik på justering i forhold til den konkrete arbejdsopgave og bevidstgørelse om indhold og egne holdninger. Den uddannelsessøgende beder selv om feedback
Mesterlære	Kompetencen opnås igennem flere trin: 1. Først at følge erfaren kollega 2. Derpå at blive fulgt af erfaren kollega med efterfølgende feedback 3. Dernæst at udføre opgaven alene med efterfølgende supervision
Klinisk arbejde under supervision	Se ovenstående definition. Supervisionen skal være aftalt.
Oplæring i	Læring ved gennemgang og gentaget brug under vejledning
Klinisk arbejde	Læring gennem erfaring, - gentagelse af funktion under vejledning
Deltage i litteraturkonferencer	Deltage i litteraturkonference
Fokuseret ophold ved anden afdeling	Fokuseret ophold ved afdeling inden for andet speciale med henblik på indlæring af specifikke kompetencer
Selvstudium	Læsning af litteratur på eget initiativ som supplement til den teoretiske undervisning
Rollespil	Undervisning ud fra aktiv deltagelse i rollespil
Videobaseret feedback	Feedback fra vejleder på baggrund af videooptagelse af samspil med patient/familie
Feedback fra tværfagligt team under vejlederansvar	Feedback etableres, struktureres og sikres af vejleder
Grupp supervision	Supervisionen modtages i regi af gruppe på højst 8 deltagere, hvor supervisor er fast og der er fastlagte rammer for deltagelse indhold og tidsforbrug
Supervision ved psykoteraeutisk supervisor	Supervision ved psykolog eller speciallæge som er specialist i psykoteraupi
Studiebesøg	Kortvarigt ophold ved specialafdeling/anden institution
Deltage i litteraturkonference	Deltage i konferencer, hvor relevant akademisk faglitteratur fremlægges og diskuteres
Teoretisk kursus	Teoretisk undervisning på specialpsykologuddannelsen.
Deltagelse i organisatorisk arbejde – administrativt arbejde	Varetage specifikke fortløbende administrative eller organisatoriske opgaver i forhold til klinikken eller i forhold til faglige aktiviteter på tværs.
Projektarbejde	Være deltager i arbejdsgruppe på arbejdspladsen om udviklingsprojekt eller lignende hvor kompleks viden skal omsættes og afrapporteres i en form som retter sig mod omsætning i praksis.

Kollegial diskussion under vejlederansvar	Vejleder tager ansvar for at kollegialt diskussionsforum er på tilstrækkeligt højt niveau, tidsafgrænset og målrettet
Portefølje	Mappe hvor den uddannelsessøgende gemmer patientforløbsdata, kursusnoter, dokumentation for gennemførte kompetencer, kurser etc., som dokumentation for uddannelsens progression og grundlag for evaluering

6. Vurderingsmetoder /evalueringsstrategier

Den uddannelsesansvarlige psykolog foretager i samarbejde med hovedvejlederen hvert år en evaluering af, hvorvidt der er en forventelig progression i udviklingen af kompetencer. Det sker midtvejs og ved afslutning af introåret og i forbindelse med evalueringssamtale ved afslutning af hvert år af hoveduddannelsen. Der udarbejdes et kortfattet resume af bedømmelsen efter afslutning af introforløb og efter afslutning af hvert år på hoveduddannelsen. Indholdet vil være kendt af den uddannelsessøgende psykolog og den næstkommende vejleder ved funktionsskift og det vil blive opbevares af den uddannelsesansvarlige psykolog indtil uddannelsen er afsluttet.

Evalueringssamtale og justering af uddannelsesplan finder midtvejs på introåret og ved afslutning af hvert år på hoveduddannelsen. Her skal det sikres at uddannelsessøgende på introåret i passende omfang indhenter forventede kompetencer, og på hoveduddannelsen at den uddannelsessøgende har opnået og fået godkendt alle planlagte kompetencer i det forløb der afsluttes. Der skal tages stilling til eventuelle justeringer af uddannelsesplanen, og disse skal bringes videre til overleveringsmøde med kommende vejleder.

Slutevalueringssamtale finder sted ved afslutning af introuddannelsen og ved af slutning af hoveduddannelsen. Her sker den endelige evaluering af, om uddannelseselementet kan godkendes, men også evalueringen fra uddannelsessøgende psykolog af uddannelsesstedet.

Med henblik på at sikre, at den uddannelsessøgende psykolog har opnået de nødvendige kompetencer, foretages konkret evaluering af disse. Evalueringen kan være løbende (formativ) eller afsluttende (summativ). Den formative evaluering har til formål at evaluere status på det givne tidspunkt – hvor langt er psykologen i uddannelsen, hvilke justeringer skal foretages. Den summative evaluering har til formål at sikre, at kompetencen er opnået. Følgende evalueringstrategier for henholdsvis introduktions- og hoveduddannelse vil blive anvendt:

Tabel 6 beskrivelse af evalueringstrategier:

Evalueringsstrategi	Beskrivelse
Godkendelse af kursus	Skriftlig dokumentation for godkendelse af kursus
Struktureret vejlederbedømmelse	Vejleders bedømmelse efter fastlagte kriterier som gennemgås i semistruktureret interview og/eller ved gennemgang af konkret udførte arbejdsopgaver
Struktureret vejledersamtale	Struktureret interview ud fra på forhånd fastlagte kriterier, der specielt er velegnet til at afdække viden og holdning.
Vurdering af portefølje	Forskellige dele af porteføljen inddrages i evaluering, herunder psykologens beskrivelse af udvalgte patientforløb, samt logbog til optælling af aktiviteter. Vurdering af portefølje sker altid i forbindelse med evalueringssamtaler
Audit af journaler	Kritisk gennemgang af et antal journaler ud fra på forhånd fastlagte kriterier.

	Audits på en række journaler skal foregå løbende, så det sikres at der sker progression vedrørende den aktuelle kompetence.
Vurdering af skriftligt arbejde	Gennemgang af skriftligt arbejde ud fra på forhånd fastlagte kriterier. Skriftligt arbejde er f.eks. psykologiske undersøgelser, epikriser, journalnotater og udtalelser. Vurdering skal foregå løbende så det sikres at der sker progression vedrørende den aktuelle kompetence
Struktureret kollegial bedømmelse	Struktureret observation hvor en eller flere erfarne kollegaer ud fra på forhånd fastlagte kriterier vurderer psykologens færdigheder.
360 graders bedømmelse	Tværfaglig vurdering af udvalgte kompetencer, ved 5-10 af psykologen udvalgte personer med hvem psykologen samarbejder. Det er den uddannelsesansvarlige, der indsamler de skriftlige bedømmelser og drager en samlet konklusion ud fra disse. Foreslås foretaget inden midtvejsevaluering.
Vurdering ved vejleder og den uddannelsesansvarlige	Vejleder & den uddannelsesansvarliges samlede indtryk igennem det vejledningsforløb psykologen under uddannelse har været igennem

7. Evaluering af uddannelsesstedet og uddannelsesprogrammet

Skemaer til brug for evaluering af uddannelsesstedet findes i uddannelsesmappen, den uddannelsessøgende vil skulle udfylde disse og aflevere dem til den uddannelsesansvarlige psykolog – inden den endelige godkendelse finder sted.

Der vil ved afslutning af et uddannelsesforløb blive afholdt struktureret evalueringssamtale mellem den uddannelsesansvarlige psykolog og den uddannelsessøgende.

Den uddannelsesansvarlige psykolog har ansvar for at relevant information vedrørende evaluering videregives til centerledelsen, de respektive afsnitsledelser og hovedvejledere.

Bilag 1:

Kliniske afsnit og fordeling på de tre matrikler i BUC

Spæd og småbørnsafsnittet Risskov og Herning

Småbørnsafsnit for børn i alderen 0-6 år Afsnittet har ambulatorier i Risskov og Herning Desuden rummes i Risskov et dagafsnit og et spædbørnsafsnit, som modtager spædbørn med mulige psykiske lidelser, problemer i forældre/barn samspillet eller børn af mødre med diagnosticerede psykiske lidelser.

I team A Risskov er målgruppen børn i alderen 0-6 år med vanskeligheder indenfor kontakt, opmærksomhed, sprog, begavelse og indlæring. Der ses ofte miljø- og følelsesmæssige problemer i kombination med disse vanskeligheder.

I team B Risskov er målgruppen småbørn med neuropsykiatriske tilstande, - gennemgribende udviklingsforstyrrelser/autismespektrumforstyrrelser, vanskeligheder med socialt samvær og kommunikation, specifikke og generelle indlæringsvanskeligheder.

I Risskov foretages ambulante udredning og behandling og i sværere tilfælde tilbydes også observation på dagafsnittet

I småbørnsteam Herning modtages børn fra 0-7 år til udredning for børnepsykiatriske forstyrrelser. Det drejer sig bl.a. om børn, der afviser kontakt, børn med sproglige problemer og børn som ikke har det godt med sig selv og deres omverden.

Afsnit C Risskov

Afsnit C er et alment børnepsykiatrisk afsnit bestående af et ambulatorium og et døgnafsnit for skolebørn i alderen 7 - 13 år. Afsnittet undersøger og behandler børn med børnepsykiatrisk lidelse og/eller udviklingsforstyrrelser. Sengeafsnittet har 9 døgnpladser

Det kan dreje sig om børn med adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser, sociale funktionsforstyrrelser, autismespektrumforstyrrelser, angst, depression og psykoser. Ofte er der tale om børn med komorbide vanskeligheder. Børnenes situation vil desuden ofte være kompliceret af indlæringsvanskeligheder og/eller psykosociale belastninger.

Tværfagligt udgående team (TUT) er en del af Skolebørns Afsnit C. TUT er et projekt finansieret af SATS-puljen. Projektet løber i perioden 2015-2018.

Skolebørnsafsnit Herning-Viborg

Alment børnepsykiatrisk afsnit børn i alderen 7-13 år. Afsnittet har ambulatorier i Herning og Viborg og desuden et døgnafsnit i Viborg

Målgruppen er børn med alvorlige børnepsykiatriske lidelser såsom depression, psykotiske reaktioner, svære tilfælde af angst og tvangslidelser Desuden børn med udviklingsforstyrrelser både af gennemgribende karakter (infantil autisme, Aspergers syndrom) og specifik karakter (opmærksomhedsforstyrrelser m.m.).

På afsnittet foretages ambulante udredning og behandling, samt udredning og behandling under indlæggelse.

Afsnit D Risskov

Afsnit D er et specialafsnit for børn i alderen 7-13 år. Afsnittet arbejder med udredning af børn og unge i skolealderen med neuropsykiatriske tilstande. Det er børn med svære forstyrrelser af opmærksomhed i kombination med Aspergers Syndrom, Tourettes Syndrom, adfærdsforstyrrelser, sociale funktionsvanskeligheder eller specifikke indlæringsvanskeligheder som angst/depression.

På OCD-klinikken arbejdes med børn med svære tvangstanker og tvangshandlinger. De fleste børn, der henvises til afsnittet, udredes og behandles i afsnittets ambulatorium.

Børn og unge, der er i behandling med medicin på grund af opmærksomhedsmæssige vanskeligheder følges i afsnittets ADHD-klinik.

Ungdomspsykiatrisk ambulatorium.

Almenpsykiatrisk afsnit som varetager undersøgelse og behandling af unge i alderen 14-17/20 år, med alvorlige psykiske forstyrrelser og sygdomme af en sådan art og sværhedsgrad, at indsatsen fra praktiserende læge, speciallæge, socialforvaltning eller Pædagogisk Psykologisk Rådgivning ikke er tilstrækkelig.

Afsnittet har ambulatorier i Risskov Viborg og Herning

Ungdomspsykiatrisk sengeafsnit

Almenpsykiatrisk afsnit som varetager det stationære observations- og behandlingstilbud i forhold til unge i alderen 14-17/20 år.

Afsnittet råder over i alt 17 sengepladser i Risskov og Herning. I Risskov er afsnittet opdelt i både en åben og samt en skærmet enhed. Afhængig af behovet er sengeafsnittet i Herning et åbent/lukket afsnit. Teamene varetager desuden funktioner i OPUS i forhold til unge med nydiagnosticeret skizofreni i hele BUC.

Center for Spiseforstyrrelser, ambulatoriet

CfS ambulatoriet arbejder i 3 teams, hhv. børn og ungeteam i Risskov, voksenteam i Risskov og team Herning. Der ydes udredning og behandling til patienter med moderat til svære spiseforstyrrelser uanset alder, individuelt, i gruppe og i dagbehandlingstilbud.

Center for Spiseforstyrrelse sengeafsnit

Sengeafsnittet behandler alvorlige tilfælde af spiseforstyrrelser.

Forskningsafsnit

BUC har et selvstændigt forskningsafsnit ledet af professoren i børne- og ungdomspsykiatri ved Aarhus Universitet.

En psykolog med forskningskompetence er tilknyttet enheden. Denne psykolog har - som en af sine funktioner - at initiere forskning i klinikken. BUC har desuden flere ansatte læger og psykologer med dr.med.- eller ph.d.-grad. Endelig er flere medarbejdere i BUC ansat med forskelligt timetal reserveret til forskning. Disse medarbejdere er også tilknyttet forskningsafsnittet

Bilag 2
Forløbsplaner for uddannelsesforløb 1,2 og 3

Forløbsplan for uddannelsesstillinger til specialpsykolog
 2018
 BUC
 Region Midtjylland

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Forløb 1	Spæd- og småbørns Afsnit Risskov (team A)	Afsnit D Risskov	Afsnit C Risskov Sengeafsnit stationær funktion	Ungdomspsykiatrisk Ambulatorium, Herning
Forløb 2	Afsnit C, ambulatoriet	Skolebørnsafsnit Viborg-Herning, ambulatoriet i Viborg	Center for Spiseforstyrrelser Ambulatoriet Risskov	Afsnit U-seng, Risskov stationær funktion *)
Forløb 3	Ungdomspsykiatrisk Ambulatorium, Risskov	Afsnit C Risskov Sengeafsnit stationær funktion	Spæd- og småbørns Afsnit team Herning	Afsnit D, Risskov

NB: Det kan forekomme, at nærværende plan skal ændres pga. ændringer i organisatoriske forhold i BUC, på uddannelsen eller pga. forhold vedrørende den uddannelsessøgendes forløb. I så fald vil ændringerne blive udarbejdet, så målbeskrivelserne fortsat kan opfyldes og kun gennemført under forudsætning af godkendelse i uddannelsesudvalget for specialpsykologuddannelsen i Børne- og ungdomspsykiatri.

*) Funktion ved Afsnit U-seng i Risskov indebærer 2 arbejdsdage månedligt i U-seng Herning